

ADVIES

DR-041019-24

Betreffende

**de aanduiding van de onderneming ELIA als
gewestelijk transmissienetbeheerder voor
een duur van 20 jaar**

19 oktober 2004

Dienst Regulering
Gulledelle 100
1200 BRUSSEL
Tel. : 02/775.76.91
Fax : 02/775.76.79
e-mail : regulenergy@ibgebim.be

I. VOORAFGAANDE UITEENZETTING

1.1. Sedert de inwerkingtreding¹ van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ("de ordonnantie"), heeft de onderneming Elia System Operator ("ELIA") tijdelijk de hoedanigheid van gewestelijk transmissienetbeheerder.

Er wordt namelijk hoegenaamd niet betwist dat ELIA eigenaar is van het Brussels gewestelijk transmissienet.

Artikel 36, alinea 1 van de ordonnantie luidt als volgt: « *De personen die, bij het in werking treden van deze ordonnantie, titularis zijn van het eigendomsrecht of van een gebruiksrecht van het gewestelijk transmissienet en van het distributienet worden voorlopig aangewezen als respectievelijk gewestelijke transmissienetbeheerder en als distributienetbeheerder.* »

1.2. In een schrijven van 1 december 2003 gericht aan de Staatssecretaris voor Energie, vroeg ELIA om officieel te worden aangeduid als gewestelijk transmissienetbeheerder, in uitvoering van artikel 3, § 1 van de ordonnantie waarvan de tekst luidt als volgt:

«De Regering wijst als gewestelijke transmissienetbeheerder ofwel een vennootschap aan die over het eigendoms- of gebruiksrecht over dit net beschikt en die voldoet aan de vereisten van of bepaald krachtens artikel 9 van de wet, ofwel een intercommunale die over één van deze rechten beschikt, en waarvan de statuten conform zijn met artikel 8 van deze ordonnantie en die voldoet aan de vereisten vervat in artikel 9 van deze ordonnantie. »

Deze aanduiding zou ELIA meer rechtszekerheid bieden omdat, zoals paragraaf 2 van artikel 3 vermeldt, de hoedanigheid van gewestelijk transmissienetbeheerder dan bij Regeringsbesluit formeel zou worden toegewezen voor een duur van 20 jaar.

1.3. Aangezien zij geen gunstig antwoord ontving op haar bovengenoemd schrijven, en gezien de wijziging van de Regering, herhaalde ELIA haar aanvraag bij de Minister van Energie op datum van 23 september 2004. Bij dit schrijven waren haar gecoördineerde statuten gevoegd, evenals het federaal ministerieel besluit dat haar hoedanigheid van transmissienetbeheerder erkende.

1.4. Hoewel zij hier formeel niet toe verplicht was volgens artikel 3 van de ordonnantie, vroeg de Minister, in een brief van 30 september 2004, aan de Dienst te onderzoeken of de voorwaarden vervuld waren om ELIA aan te duiden als beheerder van het Brusselse gewestelijke transmissienet voor een duur van twintig jaar.

II. OPMERKINGEN

¹ op 27 november 2001

2.1. Artikel 3, § 1 van de ordonnantie laat de aanduiding van ELIA als Brussels gewestelijk transmissienetbeheerder voor 20 jaar afhangen van de vervulling van twee voorwaarden:

1° ELIA moet eigenaar zijn van het genoemde net, in artikel 2, 11° van de ordonnantie gedefinieerd als « *het net met nominale spanning van 36 kV liggend op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, met uitzondering van de installaties bepaald in artikel 4² en artikel 29, § 2, tweede lid³ ;* »

2° ELIA moet voldoen aan de vereisten vermeld in artikel 9 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt ("de wet") of gesteld in uitvoering hiervan.

2.2. Zoals vermeld in 1.1., wordt de eigendom van het Brusselse 36 kV-net nooit betwist door de Dienst.

Gezien deze afwezigheid van betwisting, oordeelt de Dienst de verklaring van ELIA⁴ dat het, sedert zijn oprichting in mei 2001, eigenaar is van het genoemde net, voldoende overtuigend om er van uit te gaan dat de eerste voorwaarde vervuld is⁵.

2.3. ELIA werd bij ministerieel besluit van 13 september 2002 aangeduid als beheerder van het nationale elektriciteitstransmissienet voor een duur van 20 jaar, in uitvoering van artikel 10, § 1 van de wet.

Deze aanduiding gebeurde nadat de CREG in haar voorstel C 2000/001-D van 4 juli 2000 de toelaatbaarheid van de kandidatuur van ELIA had onderzocht met het oog op de eisen in de artikelen 8, 9 en 10 van de wet.

2.4. Hier dient enkel te worden stilgestaan bij de naleving van de vereisten vermeld in artikel 9 van de wet, bedoeld in artikel 3 van de ordonnantie, en volgens welke de netbeheerder:

- 1) *Moet zijn opgericht in de vorm van een commerciële onderneming*
- 2) *Zijn hoofdkantoor en zijn centrale administratie gevestigd moet hebben in een lidstaat van de Europese Unie.*
- 3) *Zich niet mag bezighouden met stroomproductie- en -verkoopactiviteiten buiten de verkopen die vereist zijn door zijn coördinatieopdracht als netbeheerder, noch met de levering van andere diensten op de elektriciteitsmarkt die niet rechtstreeks verbonden zijn met de uitvoering van de taken bedoeld in artikel 8 (tenzij het om diensten gaat voor de exploitatie, verbetering, vernieuwing, uitbreiding en/of het beheer van lokale*

² delen van het gewestelijke transmissienet die door de Regering zouden worden omgedoopt tot distributienet.

³ 36 kV-kabels die de DNB zou besluiten aan te leggen in het kader van zijn investeringsplan.

⁴ in zijn brieven van 1 december 2003 en 24 september 2004

⁵ merk op dat de CREG eveneens op basis van een verklaring van de C.P.T.E. "waarvan de feitelijke juistheid algemeen bekend is" in haar hieronder geciteerde voorstel C 2000/001-D oordeelde dat de wettelijke voorwaarde van territoriale dekking vervuld was.

transmissienetten en/of distributienetten met een spanningsniveau van 30 kV tot 70 kV)

- 4) *Direct noch indirect aandeelhoudersrechten mag bezitten, in welke vorm ook, in producenten, distributeurs, (leveranciers) of tussenpersonen*
- 5) *Zich moet houden aan de maatregelen bedoeld om de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van het beheer van het transmissienet te waarborgen, vastgelegd door een in de Ministerraad overlegd besluit, na advies van de CREG en na overleg met de eigenaars van het net.*

2.4.1. In het bovengenoemde voorstel stelde de CREG vast dat de vereisten 1) en 2) vervuld waren⁶.

Zij wees er echter op, onder verwijzing naar haar beslissing B 2000/001-D van 4 juli 2000⁷, dat het ontwerp van statuten van de kandidaat-beheerder van het net niet in alle omstandigheden de naleving van de vereisten 3), 4) en 5) (deze laatste zijn gepreciseerd in het koninklijk besluit van 3 mei 1999 betreffende het beheer van het nationale elektriciteitstransmissienet) kon waarborgen.

2.4.2. De omzetting in de statuten van de maatregelen voor onafhankelijkheid en onpartijdigheid, vastgelegd in bovengenoemd koninklijk besluit, maakte later het voorwerp uit van verschillende vertrouwelijke beslissingen van de CREG.

We onthouden hieruit dat moet besloten worden dat de huidige versie van de statuten van ELIA in overeenstemming is met de onafhankelijkheids- en onpartijdigheidsregels vermeld in de artikelen 2 tot 11 van het koninklijk besluit.

2.4.3. We hebben daarentegen geen enkel spoor van een nieuw onderzoek van de laatste versie van artikel 3 van de statuten gevonden (dat het maatschappelijk doel van de onderneming definieert), waarna de CREG tot de conclusie zou zijn gekomen dat de aangehaalde problemen in verband met de vereisten 3) en 4) waren opgelost.

Welke waren deze problemen?

- *de definitie van het bedrijfsdoel aan de hand van een niet beperkende opsomming van de toegelaten activiteiten, zodat de statuten geen activiteiten uitsluiten die de wetgever verbiedt aan de netbeheerder;*
- *het feit dat de mogelijkheid van het beheer van distributienetten voorzien was;*
- *de te ruime definitie van bepaalde activiteiten waarvan een ruime en onbeperkte interpretatie kan leiden tot een overtreding van de wet op de elektriciteit (zie het begrip "tussenpersonen")*

De Dienst beschikt niet over het ontwerp van statuten dat aan de basis lag van het voorstel en de beslissing van de CREG van 4 juli 2000. Niettemin is het overduidelijk dat er in de geconsolideerde versie die aan ons is overgemaakt, lichte wijzigingen werden aangebracht in vergelijking met de oorspronkelijke tekst.

Volgens onze analyse blijkt in de eerste plaats dat de beperkingen die aan de netbeheerder worden opgelegd, enerzijds inzake productie-, verkoop- en

⁶ en dat zijn ze natuurlijk nog

⁷ beslissing in verband met het ontwerp van statuten van de kandidaat-netbeheerder

dienstverleningsactiviteiten en anderzijds inzake het bezit van aandeelhoudersrechten, zijn overgenomen in de statutaire bepalingen.

Bovendien werd de mogelijkheid die door het oorspronkelijke ontwerp van statuten aan de beheerder geboden werd om distributienetten te beheren, anders geformuleerd. Voortaan is gepreciseerd dat de uitoefening van een distributieactiviteit enkel mogelijk is *"in toepassing van de wetgevingen die van toepassing zijn op de onderneming"*.

Er weze aan herinnerd dat de term *"distributie"* in de betekenis van artikel 2, 12° van de wet zowel de transmissie van elektriciteit via het *"gewestelijk transmissienet"* als *"via distributienet"* omvat, zoals deze gedefinieerd zijn in artikel 2, 11° en 12° van de ordonnantie.

Indien de distributieactiviteit gewoonweg geschrapt was uit de taken die ELIA mag uitvoeren, zou dit bijgevolg een probleem hebben veroorzaakt voor de aanduiding van deze onderneming als beheerder van het Brusselse gewestelijk transmissienet. Door de toevoeging van een verwijzing naar *"wetgevingen van toepassing op de onderneming"* kan zij daarentegen deze rol vervullen, met inachtneming van de regels voor de verdeling van de bevoegdheden tussen het federale en gewestelijke machtsniveau.

Tot slot verwijst artikel 3.7. uitdrukkelijk naar artikel 2 van de wet voor de definitie van het begrip *"tussenpersoon"*, waarvan de reikwijdte dus niet meer wordt verriemd (wat volgens de CREG tot een overtreding van de wet geleid zou kunnen hebben).

2.4.4. Uit wat voorafgaat, volgt dat de statuten van ELIA voldoen aan de vereisten opgesomd in artikel 9 §1 van de wet en in het koninklijk besluit genomen in uitvoering van artikel 9, § 2 van deze wet.

III. CONCLUSIE

De Dienst is van mening dat ELIA voldoet aan de voorwaarden die artikel 3, §1 van de ordonnantie stelt om te kunnen worden aangeduid als Brussels gewestelijk transmissienetbeheerder voor een duur van 20 jaar. Overeenkomstig artikel 36, alinea 3 van de ordonnantie, moet in het aanduidingsbesluit worden vermeld dat deze duur van 20 jaar geacht wordt te zijn ingegaan op de datum van inwerkingtreding van de elektriciteitsordonnantie.

* *

*